

3rd National

Conference on language and literature
Well known figures and Celebrities

مشهد مقدس ۱۶ اسفند ماه ۱۳۹۷

زبان ادبیات و ششماهی
مشیر و مفاخر
سومین بهمانی

" زنی بود برسان گردی سوار - نگاهی به داستان نبرد سهراب و گردآفرید "

پروین گلی زاده^۱، سعید باجووند^۲

۱- دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شهید چمران اهواز

۲- دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی پردیس دانشگاه شهید چمران اهواز

چکیده

مقدمه: در یک تقسیم بندی محتوایی ادبیات رابه انواع زیر تقسیم کرده اند: حماسی، غنایی، تعلیمی، نمایشی. در این تقسیم بندی کلی که شامل تمام آثار ادبی جهان می شود، معیار و ملاک تشخیص و تعیین انواع ادبی، محتوا و درونمایه ی آثار ادبی می باشد. در این تقسیم بندی اساسا تفاوتی میان ساختار آثار وجود ندارد و هر اثر ادبی با هر گونه ساختاری می تواند در حوزه ی یکی از این انواع ادبی قرار گیرد. شاهنامه ی فردوسی به عنوان یکی از برترین آثار حماسی جهان در خود داستان ها و روایاتی دارد که از هر نظر شایسته ی مطالعه و پژوهش اند. این داستان ها چه از نظر ساختار و چه از نظر محتوا، گنجینه هایی هستند که باعث غنای ادبیات فارسی شده اند. داستان نبرد سهراب و گردآفرید، یکی از این داستان هاست که در این مقاله سعی شده است نگاهی دوباره به آن انداخته شود و ویژگی های ساختاری و محتوایی آن باز کاوی گردد. روش کار: این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه ی پژوهش، توصیفی، تحلیلی می باشد. به این صورت که موضوع از طریق مطالعات کتابخانه ای نظیر کتابها، مجلات، بررسی اسناد و مدارک، منابع پژوهشی الکترونیکی مانند اینترنت و غیره، مورد بررسی قرار گرفته و اسناد و مدارک مرتبط جمع آوری گردیده است. بحث و نتیجه گیری: حماسه در ذهن ایرانیان به خاطر اشتغال بر توصیف پهلوانی ها و رشادت های پهلوانان، جایگاه ویژه ای داشته و دارد. شاهنامه ی حکیم طوس بدون تردید یکی از شاهکارهای حماسی جهان است. ساختار به هم تنیده و استوار شاهنامه نشان دهنده ی طراحی بی نظیر این شاهکار ادبی جهان است. ساختار شاهنامه به واسطه ی انتخاب درست و متناسب واژگان، آهنگ، لحن کلام و تناسب های دیگر، از جمله تقابل و آشنایی زدایی های شگرف، به گونه ای است که هر مخاطبی را تحت تاثیر قرار می دهد. نوع ادبی حماسه از دیرباز مورد اقبال عموم مردم جهان بوده است. مردم ایران به واسطه ی تمدن باشکوه خود، نسبت به حفظ و انتقال روایت های اسطوره ای و حماسی خود، اهتمام ویژه ای داشته اند. داستان نبرد سهراب و گرد آفرید از چند جهت قابل بررسی و مطالعه است. در این داستان سهراب به عنوان جوانی نوحاسته با نیروی جوانی خویش به ایران حمله ور می شود. ویژگی های رفتاری او در این داستان بیشتر و بهتر نمایان می گردد. گرد آفرید، پهلوان بانوی ایران در مقابل سهراب می ایستد و با او مبارزه می کند و اگر چه شکست می خورد اما با حیل و چاره گری از دست سهراب می گریزد و جان سالم به در می برد. صحنه ی مبارزه ی این دو پهلوان اطراف دژ سپید است که ویژگی های آن در داستان آمده است.

کلمات کلیدی: شاهنامه، حماسه، سهراب، گردآفرید.